

Advies van 19 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen, advocaat te Rotterdam,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders FIC
(Broeders van Maastricht).

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met een bijlage is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 juni 2012. Op 19 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders FIC.

1.2. Op 31 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn vertrouwenspersoon mevrouw [naam] en zijn juridisch adviseur mr. Thijssen voornoemd. Voorts was aanwezig een gebarentolk, mevrouw [naam].

Namens de Congregatie van de Broeders FIC zijn verschenen broeder [naam] voornoemd en de heer [naam].

2. De klacht

2.1. Klager, die slechthorend is, ging van [jaar] tot [jaar] naar het Instituut voor Doven in [plaats] (hierna: 'het instituut'). De gemeente [plaats] had dat financieel mogelijk gemaakt. Op de lagere school had klager een leuke tijd.

Op zijn twaalfde kwam klager in een nieuwe groep. Aangeklaagde gaf aan die groep les in de Nederlandse en Engelse taal. Klager voelde zich vanaf het begin niet op zijn gemak bij aangeklaagde omdat deze erg streng en geen vriendelijke man was.

Als klager in het klaslokaal alleen was met aangeklaagde begon aangeklaagde hem te kietelen. Aangeklaagde raakte daarbij de buik van klager aan. Klager verzette zich daartegen, maar aangeklaagde hield niet op. Dit gebeurde ongeveer twee keer per maand.

Aangeklaagde trok ook geregeld de broek van klager omlaag om de penis van klager te zien. Aangeklaagde zei dan dat hij wilde zien of klager al schaamhaar had. Dat was niet het geval. Klager is daarvoor een keer bij de ziekenbroeder geroepen, die had van aangeklaagde gehoord dat er bij klager geen schaamhaar groeide. Dit is van het veertiende tot zeventiende levensjaar van klager geregeld gebeurd.

Op zijn zeventiende wilde klager van school vanwege het misbruik. Aangeklaagde is daarom naar het ouderlijk huis van klager gekomen om met diens moeder daarover te praten. Bij die gelegenheid heeft aangeklaagde klager opnieuw gekieteld op diens buik. Klager lag daarbij op de grond. De broer van klager heeft dit gezien en het tegen hun vader verteld. Die is daarop naar de gemeente gegaan, waarna de gemeente van de heer [naam], het hoofd van het instituut, heeft geëist dat aangeklaagde geen contact meer met klager mocht hebben. Klager had daarna inderdaad geen contact meer met aangeklaagde.

2.2. Klager heeft na zijn tijd op het instituut gewerkt bij een rolstoelfabrikant en vervolgens bij [naam]. Het misbruik verdween in die jaren naar de achtergrond. Toen klager een baan kreeg, waarvoor hij dagelijks met de trein naar [plaats] moest en daardoor ook steeds een deel van het traject aflegde, dat hij ook jarenlang naar het instituut aflegde, kwam het misbruik in alle hevigheid terug. Klager is in die tijd aan de drank geraakt.

Het lukt klager niet om het misbruik te vergeten of een plaats te geven. Hij ervaart het nog steeds als een zware belasting, die hij dagelijks met zich mee draagt. Hij staat nu onder behandeling bij een psycholoog.

2.3. Klager wil dat de verantwoordelijken het hem aangedane leed erkennen. Klager stelt geen prijs op excuses. Klager wil voorts aanspraak maken op een financiële compensatie.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciale Overste heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde van [jaar] tot [jaar] op het instituut heeft gewerkt. Aangeklaagde behoorde niet tot de aldaar werkzame personen die speciaal waren aangewezen om logopedie te geven. Er zijn in het persoonsdossier van aangeklaagde of elders geen aanwijzingen gevonden voor mogelijk seksueel misbruik. De Provinciale Overste stelt dat als het zou zijn opgemerkt tegen aangeklaagde maatregelen zouden zijn genomen. In andere gevallen is dat ook gebeurd.

3.2. De Provinciale Overste stelt dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Hij wil de pijn van klager erkennen en biedt daarvoor oprechte verontschuldiging aan. Hij bewondert de moed van klager om het ondervonden misbruik bespreekbaar te maken.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat het door klager gestelde in de broek kijken naar zijn geslachtsdelen moet worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure. Daaraan doet niet af dat aangeklaagde klagers geslachtsdeel bekeek onder het mom van een soort controle of klager al schaamhaar had. Aangeklaagde had immers geen enkele taak met betrekking tot de fysieke gesteldheid van zijn leerlingen. De Klachtencommissie is van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat ook het door klager gestelde kietelen als zodanig kan worden geduid. Het gaat immers om het geregeld betasten, onder het mom van kietelen, van het lichaam van klager door aangeklaagde tegen de zin van klager, waarmee aangeklaagde ondanks verzet van klager niet ophield.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het ongeveer twee keer per maand betasten, ‘kietelen’, van klager door aangeklaagde. Dat is ook eenmaal in het ouderlijk huis van klager gebeurd. Voorts gaat het om het bekijken door aangeklaagde van de geslachtsdelen van klager nadat aangeklaagde de broek van klager omlaag had getrokken. Dit is van het veertiende tot zeventiende levensjaar van klager geregeld gebeurd.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze, waarop en de details, waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt het relaas van klager ondersteund door de verklaring en klacht van de heer [naam] (zaaknummer 2011T511) met betrekking tot aangeklaagde. De Klachtencommissie heeft, eveneens bestaand uit de onder dit advies genoemde leden, de klacht van de heer [naam] behandeld. De Klachtencommissie is tot het oordeel gekomen dat de klacht van de heer [naam] zodanig is dat deze als steunbewijs kan dienen voor de onderhavige klacht.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon, waarvan klager door zijn slechthorendheid temeer afhankelijk was. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

4.6. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciale Overste kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders FIC (Broeders van Maastricht) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 november 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders FIC (Broeders van Maastricht) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciale Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciale Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciale Overste.